

Københavns Ældreråds høringssvar vedr. principper for fremtidens plejehjem

Københavns Ældreråd takker for høring af 26. august 2021 vedrørende principper for fremtidens plejehjem.

I Ældrerådet er vi først og fremmest meget enige i, at principperne, som sætter rammerne for udformningen og indretningen af kommunens plejehjem, skal tage udgangspunkt i den enkelte ældre borgers behov og ønsker og sikre, at borgerne får den nødvendige pleje og omsorg og behandles med værdighed. Det er herudover særligt vigtigt for os, at de kommende principper ikke alene understøtter Københavns Kommunes Ældrepolitik 'Vær med - Hele Livet', men i høj grad også Københavns Værdighedspolitik 'Et værdigt ældreliv'.

Vi har i Ældrerådet drøftet og overvejet, hvilke aspekter og forhold vi vurderer, er afgørende i relation til fremtidens plejehjem, og vi har i den forbindelse udarbejdet seks principper, som vi - i det omfang det naturligvis ikke allerede kan siges at supplere det eksisterende - foreslår integreret i de kommende principper for fremtidens plejehjem. Ældrerådets principper fremgår nedenfor i høringssvaret.

I forhold til de ti tidligere og tre nye principper er det Ældrerådets overordnede opfattelse, at disse er fornuftige og sætter ældre borgers behov i centrum. Når det er sagt, så mener vi imidlertid, at der mangler et særskilt fokus på pårørende/familieinddragelse og bedre rammer for udearealer, hvilket ikke mindst Covid-19 har tydeliggjort.

Begge temaer kan for Ældrerådet således ses i sammenhæng med pandemisikringen af plejehjem, idet vi mener, at pandemisikringen i høj grad også handler om at sikre beboernes ret til besøg samt at der er gode muligheder for udendørsaktivitet og besøg på udearealer. I forbindelse med corona-nedlukningen oplevede mange beboere at få frataget fundamentale rettigheder i forhold til deres eget hjem. Vi ser derfor, at man med princippet 'pandemisikring' også knytter overvejelser om, hvordan man bygger plejehjem mere hensigtsmæssigt ift. borgernes grundlovssikrede ret til besøg i egen bolig samtidig med, at man mindsker risiko for smittespredning - det kan fx ske ved at indtænke svalegange sådan, at den ældre har egen indgang.

Plejehjemmets rammer skal derudover, efter Ældrerådets opfattelse, understøtte en tilgang, hvor der er plads til løbende dialog med familie og pårørende, idet de med deres erfaringer kan spille en central rolle i forhold til at understøtte den bedst mulige pleje. Det gælder også på et mere overordnet plan, hvor plejehjemmene med fordel kan åbne mere op over for pårørende og række mere ud ift. lokalsamfund i øvrigt.

Udendørsarealer bør derudover indrettes så disse umiddelbart kan bruges, herunder indbyde til sanseoplevelser, fysisk aktivitet og nydelse. Det er vigtigt at rammerne på plejehjem indbyder til nærvær mellem beboere, pårørende og medarbejdere, og at mulighederne for aktivitet m.v. generelt er så tilgængelige, at det er en naturlig og integreret del af hverdagslivet. Vi ser desværre ofte plejehjem, hvor lokaler med gode træningsfaciliteter eller sanserum ikke bliver benyttet - det mener vi i Ældrerådet, at vi skal væk fra.

Københavns Ældreråd

Sjællandsgade 40
2200 København N

aeldreraadet@suf.kk.dk

+ 45 20 49 18 68

www.aeldreraadet.kk.dk

Derudover er det vigtigt for os, at der er plads til at skabe diversitet i udformning af fx boligerne og plejehjemmets fællesarealer, da det at turde bygge forskelligt også skærper fokus på, at vi som mennesker er forskellige og har forskellige behov - også når vi flytter på plejehjem.

Vi skal derudover foreslå, at man i udformningen af plejehjem placerer ledelsen centralt i bygningen, sådan at ledelsen er synlig for både beboere, pårørende og medarbejdere, og er en aktiv del af dagligdagen på plejehjemmet.

I forhold til at fremme hjemlighed og mindske et institutionelt præg på plejehjemmene skal vi foreslå, at der i tilknytning til opholdsstuen er et mindre rum til parkering af kørestole og rollatorer, og at man fx sørger for at lydisolere fælles opholdsrum, så der er behageligt at være. I den forbindelse skal vi også understrege, at velfærdsteknologi og hjælpemidler kun bør anvendes efter beboeres behov. Det kan fx være økonomisk hensigtsmæssigt at installere skinner til loftslifte allerede i byggefasen, men erfaringer peger også på, at hvis loftliften er der, så tages den hurtigere i brug, hvilket kan have en uheldig effekt i forhold til rehabilitering. Derfor mener vi, at man bør finde en løsning, hvor skinnerne kan dækkes til med loftsplader indtil beboere, måske får et behov for at blive liftet. Det vil også fremme hjemlighed i boligen, at skinnerne er dækkede.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Venlig hilsen

Kirsten Nissen
Formand, Ældrerådet

Hanne Simonsen
Formand, Ældrerådets Sundheds- og Omsorgsudvalg

Arvin Storgaard
Formand, Ældrerådets Boligudvalg

Principper for fremtidens plejehjem

- **Beboerens værdighed, livskvalitet og selvbestemmelse skal understøttes og prioriteres højt i alle sammenhænge**

I forbindelse med boligen, plejen, måltidet, samtalen, fysisk aktivitet, døden. Beboernes forskellighed skal anerkendes. Ligeledes skal beboerne have valgmuligheder f.eks. med hensyn til boligens størrelse og måltidernes sammensætning. Der skal være mulighed for, at ikke-demensramte beboere kan tilbringe tid og spise sammen.

- **Formaliseret bruger -og pårørende inddragelse på alle plejehjem**

Fokus på inddragelse af familien ved indflytning, plejen og livet på plejehjemmet. Tilbud til familien om hvordan det er at befinde sig i en ny livssituation.

- **Plejehjemsboligen er beboerens eget hjem**

Det gælder for plejeboliger at beboere har status som lejere i henhold til lejelovgivningen. Boligen er ens hjem, og man har derfor ret til selv at træffe beslutninger om private og økonomiske forhold. Beboerne bestemmer derfor naturligvis, hvem man vil have besøg af og hvornår.

I forbindelse med Coronavirus oplevede mange beboere restriktioner for antal besøgende, i hvilket tidsrum besøgene skulle finde sted og på hvilken måde. Mange beboere oplevede, at ingen måtte besøge dem i deres hjem. Dette fik store konsekvenser for mange beboere. Restriktioner blev tolket forskelligt på plejehjemmene, ligesom undtagelserne for restriktioner blev tolket forskelligt. Undtagelser som at pårørende altid må komme på besøg, når der er tale om et uopsætteligt besøg hos en kritisk syg person. Beboeren mistede den grundlovssikrede rettighed om selvbestemmelse i egen bolig.

- **Velfærdsteknologi og hjælpemidler på plejehjem, anvendes kun efter en kritisk vurdering og et individuelt behov**

Eksempel: Når der bygges nye plejehjem, kan det være økonomisk at installere skinner til loftlifte allerede i byggefasen. Er skinnerne der bruges de, hvilket har en uheldig virkning rehabiliteringsmæssigt. Derfor bør disse kunne dækkes til med loftplader, indtil beboeren måske får et behov for at blive liftet.

- **Plejehjemmet skal åbne op for lokalsamfundet**

Integration mellem seniorboliger, fællesboliger, børnehaver, indkøbscentre og plejehjemmet bør tilstræbes. Flere frivillige inddrages til f.eks. gåture, underholdning, samtaler.

- **De fysiske rammer skal lægge op til medarbejdernes og beboernes integration, således at aktiviteter og måltider foregår i fællesskab**

Det er vigtigt, at lederens kontor placeres centralt. At der i tilknytning til opholdsstuen er et mindre rum til parkering af kørestole og rollatorer, dette for at højne graden af hjemlighed. Udendørsarealerne (haven) og fællesområderne skal indrettes brugbart og opfordre til sanseoplevelser, fysisk aktivitet og nydelse. Lydisolering af fælles opholdsrum.